

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*
BEST PRACTICE FOR THE ADMINISTRATION EXCELLENCE OF
WORLD CLASS STANDARD SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
THE BASIC EDUCATION COMMISSION

สุวิมล อ้นทอง*, นพรัตน์ ชัยเรือง, รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ

Suwimol Ontong*, Nopparat Chairueng, Rungchatchadaporn Vehachart

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Doctoral Program in Philosophy, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: chadatan.ap@gmail.com

*Tel: 088-760-3219

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา และ 3) เพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา การศึกษาวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 60 คน วิธีการสุ่มความน่าจะเป็น การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน การสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.912 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยรวมเท่ากับ 0.62 2) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา จำนวน 7 ขั้นตอน คือ 1) ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรม 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน 3) ขั้นตอนการดำเนินงาน 4) ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ 5) ปัจจัยความสำเร็จ 6) บทเรียนที่ได้รับ และ 7) การเผยแพร่/การได้รับ

การยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ และ 3) ผลตรวจสอบยืนยันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศฯ มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ, การบริหารสู่ความเป็นเลิศ, โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstract

The research aimed to 1) Study the current state, desired state, and needs of school administration towards excellence in international standard secondary schools; 2) Develop best practices in school administration towards excellence in international standard secondary schools; and 3) Examine the best practices in school administration towards excellence in international standard secondary schools. The sample consisted of 60 secondary school administrators under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Si Thammarat Province, selected using probability sampling. 11 experts were consulted in a seminar, and 9 participants were involved in focus group discussions. The research instruments included questionnaires, interviews, and evaluation forms. The questionnaire had a reliability coefficient of 0.912. Statistical analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and needs assessment. The results showed that 1) The current state of school administration towards excellence in international standard secondary schools was at a moderate level overall, while the desired state was at the highest level overall, with an overall needs assessment index of 0.62. 2) Best practices In managing educational institutions towards excellence in international standard secondary schools, the 7 steps are: 1) Importance of the work/innovation, 2) Objectives and goals of the operation, 3) Operational steps, 4) Results/benefits received, 5) Success factors, 6) Lessons learned, and 7) Dissemination/recognition/awards received. and 3) The verification results confirm that the best practices are accurate, appropriate, feasible, and beneficial to the highest degree.

Keywords: Best Practice, The Administration Excellence, World Class Standard Secondary Schools

บทนำ

การศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้าง ศักยภาพในการแข่งขัน โดยเฉพาะในระดับโลก ในยุคที่โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้าน เทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม จากคำกล่าวของ Nelson Mandela อดีตประธานาธิบดีแห่งแอฟริกาใต้ว่า “การศึกษาเป็นอาวุธที่ทรงพลังที่สุดที่เราจะนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงโลก” (Boehmer, E., 2008) และคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาไม่ควรถูกออกแบบให้เหมือนการผลิตสินค้าสำเร็จรูป แต่ควรที่จะเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต” (Robinson, K., 2015) ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และทักษะต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันในระดับโลก การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการยกระดับศักยภาพของบุคคลและสังคม การศึกษาช่วยเสริมสร้างทักษะและคุณสมบัติที่จำเป็นในการพัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในสังคม

ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม การศึกษาไม่เพียงแต่เสริมสร้างความรู้ ยังช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันระดับโลก ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน การลงทุนในการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทั้งบุคคลและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ปัจจุบันประเทศไทยยังคงเผชิญกับความท้าทายในด้านคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นการเริ่มต้นในการลดความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเด็กที่ขาดโอกาส การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลจึงเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในประเทศ โรงเรียนมาตรฐานสากลมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลผ่านการจัดการเรียนการสอนที่เทียบเคียงกับระดับโลก และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการแข่งขันในสังคมโลกยุคใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

แม้จะมีการดำเนินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลไปแล้วหลายปี แต่ยังคงพบปัญหาท้าทายในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะภาระงานที่มากเกินไปของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการขาดบุคลากรที่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการการเปลี่ยนแปลงตามโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความท้าทายเหล่านี้ทำให้การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ การบริหารโรงเรียนจึงต้องมีความคล่องตัว และประสิทธิภาพในการจัดการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

การศึกษา แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งหวังที่จะศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาครูและบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการตามมาตรฐานสากลได้อย่างเต็มที่ การศึกษาค้นคว้านี้จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถแข่งขันในระดับสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ระยะที่ 1 มุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานอย่างรอบด้าน โดยเริ่มจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร 3 คน แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ด้วยแบบสอบถามที่วัดทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่อื่น จำนวน 30 คน ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 จำนวน 71 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มความน่าจะเป็น (Probability Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970)

ระยะที่ 2 เป็นขั้นตอนการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา โดยเริ่มต้นจากการนำข้อมูล PNI_{Modified} จากระยะที่ 1 มาพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา (ฉบับร่างที่ 1) ขึ้นมา โดยขั้นตอนสำคัญ คือ การนำร่างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการ สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 11 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบาย นักวิชาการ และผู้บริหาร ระดับปฏิบัติการที่ประสบความสำเร็จที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องเชิงวิชาการและความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยใช้แบบสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และพรรณนาวิเคราะห์

ระยะที่ 3 เป็นขั้นตอนการตรวจสอบความสมบูรณ์และความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยนำร่างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (ฉบับที่ 2) ที่ผ่านการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว เข้าสู่กระบวนการ สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่วมกับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ จำนวน 9 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสนทนากลุ่มและแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และพรรณนาวิเคราะห์ และวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) จากนั้นจึงนำผลการสนทนา มาปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) โดยที่ผู้นำมีภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.00$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ผู้นำมีภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ และผลลัพธ์ ($\bar{X} = 2.96$) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวางแผน ($\bar{X} = 2.83$) อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) โดยนโยบายการบริหาร และการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.73$) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนำองค์กร และนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.70$) อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ความต้องการจำเป็น (PNI) ค่าดัชนี PNI_{modified} ของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมเท่ากับ 0.61 ($PNI_{\text{modified}} = 0.62$) เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ การวางแผน ($PNI_{\text{modified}} = 0.67$) รองลงมา คือ การนำองค์กร และการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.63$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้นำมีภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.57$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (N = 338)

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI_{modified}
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ผู้นำมีภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์	3.00	0.54	ปานกลาง	4.71	0.59	มากที่สุด	0.57
2. นโยบายการบริหาร	2.93	0.55	ปานกลาง	4.75	0.54	มากที่สุด	0.62
3. โครงสร้างการบริหารองค์กร	2.94	0.55	ปานกลาง	4.73	0.53	มากที่สุด	0.61
4. การวางแผน	2.83	0.53	ปานกลาง	4.72	0.55	มากที่สุด	0.67
5. การกำหนดเป้าหมาย	2.93	0.57	ปานกลาง	4.72	0.54	มากที่สุด	0.61
6. การพัฒนาบุคลากร	2.96	0.57	ปานกลาง	4.75	0.54	มากที่สุด	0.60
7. การนำองค์กร	2.88	0.55	ปานกลาง	4.70	0.54	มากที่สุด	0.63

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (N = 338) (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
8. กลยุทธ์	2.91	0.56	ปานกลาง	4.72	0.54	มากที่สุด	0.62
9. นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน	2.92	0.54	ปานกลาง	4.70	0.52	มากที่สุด	0.61
10. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	2.91	0.53	ปานกลาง	4.73	0.56	มากที่สุด	0.63
11. บุคลากร	2.91	0.54	ปานกลาง	4.73	0.57	มากที่สุด	0.62
12. การปฏิบัติการ	2.93	0.54	ปานกลาง	4.73	0.54	มากที่สุด	0.61
13. ผลลัพธ์	2.96	0.57	ปานกลาง	4.74	0.55	มากที่สุด	0.60
โดยรวม	2.92	0.55	ปานกลาง	4.73	0.55	มากที่สุด	0.62

จากการการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุป ได้ดังนี้

1. ผู้นำมีภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียนไปในทิศทางเดียวกัน เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. นโยบาย พบว่า การบริหารนโยบายที่ชัดเจนและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนมาตรฐานสากลสามารถขับเคลื่อนการศึกษาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต
3. โครงสร้างการบริหารองค์กร พบว่า การมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของสถานการณ์ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การวางแผน พบว่า การวางแผนที่มีความชัดเจนและครอบคลุมทุกด้านจะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานไปได้ตามทิศทางที่กำหนด
5. การกำหนดเป้าหมาย พบว่า การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล
6. การนำองค์กร พบว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารแรงบันดาลใจให้กับทุกฝ่ายในโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จให้กับโรงเรียน
7. กลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์ที่ตอบโจทย์ทั้งการพัฒนาผู้เรียนและสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้เร็วเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนมาตรฐานสากลประสบความสำเร็จ
8. นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมจากนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกๆระดับ ทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนสามารถพัฒนาได้ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม

9. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ พบว่า การใช้ข้อมูลในการประเมินและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

10. บุคลากร พบว่า การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของการศึกษาในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างคุณภาพการศึกษา

11. การปฏิบัติการ พบว่า การติดตามผลการปฏิบัติการและการปรับปรุงแผนงานอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย

12. ผลลัพธ์ พบว่า การประเมินผลลัพธ์ที่ชัดเจนและมีระบบจะช่วยให้โรงเรียนมาตรฐานสากลสามารถประเมินความสำเร็จและปรับปรุงการบริหารการศึกษาต่อไปได้

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้ไปปรับใช้ ได้ดังนี้

1. การพัฒนาผู้นำ ควรเสริมสร้างภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และสามารถวางแผนการบริหารได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้โรงเรียนสามารถรับมือกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้

2. การวางแผน ควรมีการพัฒนาแผนการบริหารที่ครอบคลุมและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารโรงเรียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม

3. การพัฒนาบุคลากร ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะและความรู้ที่ทันสมัย และสามารถนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การบริหารองค์กร ควรออกแบบโครงสร้างการบริหารองค์กรที่ยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของสถานการณ์ เพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พบว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรม การนำผลงานและนวัตกรรมมาใช้มีความสำคัญในหลายด้าน ซึ่งสามารถสังเคราะห์ได้เป็น 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน 2) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การสร้างมาตรฐานการศึกษาที่เทียบเท่าระดับโลก 4) การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และ 5) การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับโรงเรียน

2.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน ดังนี้ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล 2) พัฒนาผู้นำและบุคลากรให้มีทักษะและความรู้ที่ทันสมัย 3) เสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณธรรมให้กับนักเรียน 4) สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และองค์กรภายนอก และ 5) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ขั้นตอนการดำเนินงาน การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินงานที่มีระเบียบแบบแผน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำและการบริหารที่มีวิสัยทัศน์ การกำหนดนโยบายการบริหารที่ชัดเจน การออกแบบโครงสร้าง

การบริหารองค์กรที่ยืดหยุ่น การวางแผนที่รอบคอบ การกำหนดเป้าหมายที่สามารถวัดผลได้ และการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่ทันสมัย การนำองค์กรมีความสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย รวมถึงการใช้กลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองและชุมชนช่วยให้การพัฒนาโรงเรียนเกิดความยั่งยืน การวัดและการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจและพัฒนากิจการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผลลัพธ์จากการดำเนินงานสามารถประเมินได้จากการพัฒนาโรงเรียนที่สามารถปรับตัวและเติบโตในยุคปัจจุบัน พร้อมทั้งสามารถบรรลุเป้าหมายในระยะยาว โดยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาในหลายด้าน ทั้งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร การเสริมสร้างทักษะของบุคลากรและนักเรียน รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.5 ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย การมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การมีนโยบายการบริหารที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมาย การสนับสนุนจากบุคลากรที่มีคุณภาพ การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การมีการประเมินผลและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การมีการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ

2.6 บทเรียนที่ได้รับ ประกอบด้วย การมีภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร การประเมินผลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนการสอน และการวัดผลและการจัดการความรู้

2.7 การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ ประกอบด้วย การเผยแพร่ผลงานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา การเผยแพร่ผลงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การเผยแพร่ผลงานด้านการพัฒนาบุคลากร การเผยแพร่ผลงานด้านการพัฒนาทักษะนักเรียน และการเผยแพร่ผลงานด้านการบริหารจัดการความรู้และการวัดผล

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้องและความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้ไปปรับใช้ ได้ดังนี้

1. การพัฒนาผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน ผู้นำที่มีภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะช่วยขับเคลื่อนการบริหารโรงเรียนไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ การพัฒนาผู้นำให้สามารถวางแผนและสื่อสารวิสัยทัศน์ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ

2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารโรงเรียนและการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ และเสริมสร้างทักษะของบุคลากรและนักเรียนให้มีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในระดับสากล

3. การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรภายนอก การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และองค์กรภายนอกจะช่วยเสริมสร้างการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง และชุมชนจะทำให้การพัฒนามีความยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ดียิ่งขึ้น

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พบว่า จากการสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Focus Group Discussion) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบและยืนยันเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 100 มีความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบและยืนยันเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 100 มีความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้ไปปรับใช้ได้ดังนี้

1. การพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศให้มีความยืดหยุ่น ควรมีการปรับแต่งแนวปฏิบัติให้สามารถปรับใช้ได้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในวงการการศึกษา โดยเฉพาะในช่วงที่มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสากล

2. การยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การร่วมมือจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ควรให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จในการดำเนินงาน

3. การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำและบุคลากร ควรมีการพัฒนาผู้นำและบุคลากรให้มีความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยการเสริมสร้างทักษะในด้านการใช้เทคโนโลยี การวางแผน และการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่างจากสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่า ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) โดยรวมเท่ากับ 0.62 ซึ่งบ่งชี้ว่าในการบริหารสถานศึกษามีความต้องการการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในส่วนนี้ เนื่องจากการวางแผนและการกำหนดทิศทางเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หากไม่มีการวางแผนที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการพัฒนาในระยะยาว และนำองค์กรที่มีวิสัยทัศน์และการพัฒนาผู้นำยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนมีความสำเร็จ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และสามารถวางแผนได้อย่างมีระบบจะช่วยให้โรงเรียนสามารถรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ดีขึ้น เช่น การปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานสากลและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิณณภัทร พิบูลวิทธำรง ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่โรงเรียน เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ในการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้แก่

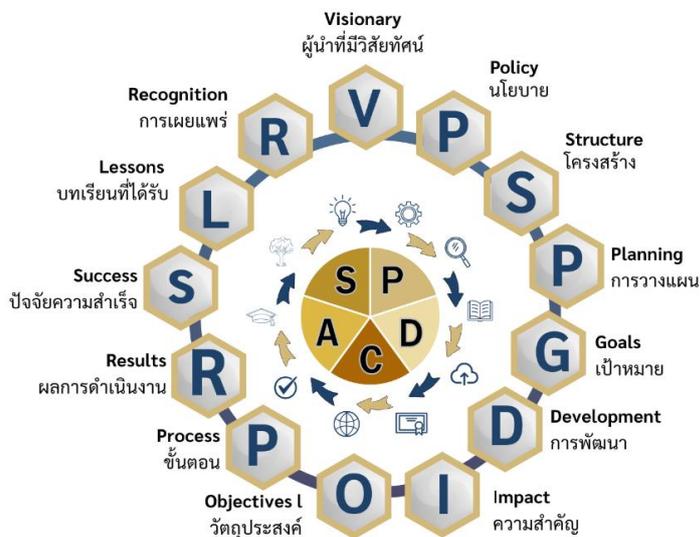
1) ผลลัพธ์ในภาพรวม พบว่า ด้านการมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้เสีย มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดและเป็นจุดอ่อน รองลงมา ได้แก่ ด้านงบประมาณการเงินและการตลาด ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการนำองค์กร และธรรมาภิบาลมีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดและเป็นจุดแข็ง และ 2) การบริหารควารความเป็นเลิศ (OBECO) (จิณณภัทร พิบูลวิทธำรง, 2564) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา วันนาพ้อ และคณะ ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านการจัดการกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านการนำองค์กร (กฤษฎา วันนาพ้อ และคณะ, 2568)

2. ผลพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรม 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน 3) ขั้นตอนการดำเนินงาน 4) ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ 5) ปัจจัยความสำเร็จ

6) บทเรียนที่ได้รับ และ 7) การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ สอดคล้องกับ ชนิดา ปากหวาน และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกดาหาร พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกดาหาร มีแนวทาง 7 ด้าน ประกอบด้วย 43 แนวทาง การปฏิบัติ ได้แก่ 1) ด้านการนำองค์กร มี 6 ข้อ 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มี 6 ข้อ 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน มี 7 ข้อ 4) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มี 6 ข้อ 5) ด้านกระบวนการดำเนินการ มี 6 ข้อ 6) ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และ การจัดการความรู้มี 6 ข้อ และ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ มี 6 ข้อ (ชนิดา ปากหวาน และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2565) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สำเภารอด และคณะ ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็น เลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์ โลกได้รูปแบบ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับ สถานการณ์โลก ประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านการวางแผน พัฒนาสถานศึกษา 3) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 4) ด้านการจัดการสารสนเทศ 5) ด้าน การบริหารบุคคล 6) ด้านการบริหารงานวิชาการ และ 7) ด้านจัดการกระบวนการสนับสนุน (ประเสริฐ สำเภารอด และคณะ, 2560)

3. ผลตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษญา วันนาพ้อ และคณะ พบว่า ประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ทั้งความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (กฤษญา วันนาพ้อ และคณะ, 2568) สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชนิดา ปากหวาน และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ พบว่า ผลการประเมินแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกดาหาร โดยรวมมีความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด (ชนิดา ปากหวาน และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2565) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินดา เอี่ยมศิริ และคณะ พบว่า ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบ การบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา มีความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้มากที่สุดเช่นกัน จึงยืนยันได้ว่า รูปแบบที่ได้มีกระบวนการและการปฏิบัติ อย่างแท้จริง (สุจินดา เอี่ยมศิริ และคณะ, 2558)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากภาพที่ 1 แผนภาพแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการวิจัยเป็นกระบวนการที่มีการเชื่อมโยงระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ที่เน้นการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มต้นจากการตั้งวิสัยทัศน์ของผู้นำ นำไปสู่การวางนโยบายที่ชัดเจนและการออกแบบโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสม การกำหนดเป้าหมายและวางแผนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้โรงเรียนสามารถบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้ โดยในระหว่างกระบวนการนี้ จะต้องมีการพัฒนาและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารโรงเรียนที่มีการประสานงานระหว่างหลาย ๆ องค์ประกอบ ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนที่สามารถแข่งขันได้ในระดับสากลและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุป ได้ดังนี้ สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (สูงสุด: การพัฒนาบุคลากร ต่ำสุด: การวางแผน) สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด (สูงสุด: นโยบายการบริหาร ต่ำสุด: นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) ค่า PNI โดยรวมอยู่ที่ 0.62 ซึ่งบ่งชี้ถึงความต้องการพัฒนาในหลายด้าน โดยเฉพาะในด้าน การวางแผน ($PNI_{modified} = 0.67$) และ การนำองค์กร ($PNI_{modified} = 0.63$) การพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ องค์ประกอบหลักในการพัฒนา 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรม 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน 3) ขั้นตอนการดำเนินงาน

4) ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ 5) ปัจจัยความสำเร็จ 6) บทเรียนที่ได้รับ และ 7) การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และมีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อเสนอแนะ 1) ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาศาสนาปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาจากการศึกษา พบว่า โรงเรียนต้องการพัฒนาในหลายด้าน โดยเฉพาะในเรื่องการวางแผน การบริหารองค์กร และการพัฒนาผู้นำ ควรเสริมสร้างภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจนและสามารถวางแผนการบริหารได้อย่างเป็นระบบเพื่อให้โรงเรียนสามารถรับมือกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ นอกจากนี้ การวางแผนและการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่ทันสมัยยังเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การบริหารโรงเรียนตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ข้อเสนอแนะจากผลการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา จากการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ พบว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ให้กับทุกฝ่ายเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารโรงเรียนไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ควรเสริมสร้างทักษะผู้นำให้สามารถวางแผนและสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และองค์กรภายนอกก็เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ และ 3) ข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา จากผลการตรวจสอบ พบว่า แนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับใช้ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาในระดับสากล ควรให้ความสำคัญกับการยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน หรือชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาโรงเรียนเกิดความยั่งยืนและประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำและบุคลากรให้มีทักษะที่ทันสมัยและเหมาะสมกับมาตรฐานสากลยังเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป 1) การวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบของการวางแผนและการพัฒนาผู้นำ ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาผู้นำและการวางแผนที่ชัดเจนต่อการบริหารและการพัฒนาโรงเรียนในระยะยาว 2) การศึกษาเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารตามสถานการณ์ ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นในแนวทางการบริหารตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและสังคม และ 3) การวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการโรงเรียนควรมีการศึกษาถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียนในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: ที.เอส.บี. โปรดักส์.
กฤษฎา วันนาพ้อ และคณะ. (2568). แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. วารสารศรีวันาลัยวิจัย, 15(2), 157-172.

- จิณณภัทร พิบูลวิฑิตดำรง. (2564). กลยุทธ์การบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. มหาวิทยาลัยสยาม.
- ชนิดา ปากหวาน และสุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2565). การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 7(1), 200-212.
- ประเสริฐ สำเภารอด และคณะ. (2560). รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 6(2), 198-208.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุจินดา เอี่ยมศิริ และคณะ. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารชุมชนวิจัย, 15(4), 210-221.
- Boehmer, E. (2008). Nelson Mandela: A Very Short Introduction. Bangkok: Open Worlds Publishing House.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Robinson, K. (2015). Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education. Kaupang: Viking.